

Gweithgaredd 5: Cas dillad ffoadur

Amcanion dysgu

- Cefnogi'r gwaith o ddatblygu naratif gwahanol o ran pobl wedi'u dadleoli, ceiswyr lloches a ffoaduriaid o gwmpas y byd.
- Helpu pobl ifanc i fyfyrio ar y penderfyniadau y mae pobl sy'n cael eu gorfodi i ffoi yn eu hwynebu.
- Hyrwyddo diwylliant o gynhwysiant cymdeithasol, lles a chydsefyll ar lefel leol a chenedlaethol.

Adnoddau

- Cyflwyniad: 'Refugees: The Land of the Invisible'
- 20 dalen o bapur A5 ar gyfer pob grŵp o bum cyfranogwr (er enghraifft, 120 o daflenni ar gyfer dosbarth o 30)
- Ysgrifbinnau

Yr amser sy'n ofynnol: 55 munud

20 munud ar gyfer yr efelychiad ac 20 munud ar gyfer y drafodaeth. 10-15 munud ar gyfer y gweithgaredd opsiynol ar y diwedd.

- Gofynnwch i'r bobl ifanc edrych yn ofalus ar y llun ar Sleid 6 y cyflwyniad, ac yna gofynnwch y cwestiynau hyn iddynt:
 1. Beth y mae'r llun yn ei ddangos? Faint o bobl sydd yn y llun?
 2. Ble maent? Beth y maent yn ei wneud?
- Rhannwch y dosbarth yn grwpiau o bump. Bydd pob grŵp o bump yn ffurfio 'teulu'. Bydd yn rhaid i aelodau'r grwpiau benderfynu pa rai ohonynt fydd yn chwarae rolau'r rhieni a pha rai rolau'r plant. Bydd pob teulu yn cael set o 20 o ddalenni gwag o bapur.
- Dywedwch wrth y cyfranogwyr fod eu gwlad newydd ddechrau ymladd mewn rhyfel a bod yn rhaid iddynt ffoi. Oherwydd bod yn rhaid iddynt adael eu cartrefi, bydd yn ofynnol iddynt fynd â'r pethau hynny y bydd arnynt eu hangen fwyaf mewn lle newydd. Dim ond 20 o bethau y gall y teulu eu cymryd, un fesul pob darn A5 o bapur. Mae'n rhaid iddynt benderfynu rhyngddynt beth i'w gymryd. Dylent ysgrifennu enw pob eitem, neu dynnu llun ohoni, ar ddalen o bapur.

(10 mun)

- Pan fydd y 'teuluoedd' yn barod, dywedwch wrthynt, oherwydd prinder lle yn y car, y bydd yn rhaid iddynt adael rhai eitemau ar ôl. Gallant gadw hyd at 14 o eitemau. Mae'n rhaid i'r cyfranogwyr yn eu 'teuluoedd' benderfynu pa eitemau i'w gadael ar ôl. Dylent dynnu llun 'x' ar yr eitemau hyn a'u rhoi i'r naill ochr.

(5 mun)

•

- Dywedwch wrth y teuluoedd, "Gan fod llawer o bobl yn gadael eu mamwlad ar yr un pryd, mae'r ffyrdd yn llawn ac nid yw'n bosibl mynd ymhellach mewn car. Felly, bydd yn rhaid i chi barhau ar eich siwrnai ar droed, ac ni fyddwch yn gallu cario cynifer o bethau. Mae'n rhaid i chi leihau eich eitemau i chwe eitem, a chael gwared ar yr wyth arall." Unwaith eto, mae'n rhaid iddynt drafod hyn, croesi rhai eitemau allan, a'u rhoi i'r naill ochr.

(5 mun)

- Yn dilyn hyn, gwahoddwch y bobl ifanc i drafod y gweithgaredd:
 1. Beth sy'n cael ei gynnwys yn y rhestr derfynol o eitemau'r grwpiau gwahanol? A ydynt yn debyg? Pam? Pam ddim?
 2. Pam yr oeddech wedi dewis yr eitemau hyn? A oedd hi'n anodd penderfynu yn eich grwpiau ar restr gyffredin o eitemau?
 3. Beth oedd y rhesymau dros fynd â rhai pethau gyda chi? Sut y byddent yn ddefnyddiol?
 4. Pa eitemau a gafodd eu gadael ar ôl yn dilyn y rownd gyntaf? Pam?
 5. A oedd yr ail rownd yn fwy anodd na'r un gyntaf? Pam?
 6. A oedd aelodau eich teulu bob amser yn cytuno ar yr hyn a oedd i'w adael ar ôl? Am beth oedd yr anghytuno, a pham?
 7. Beth oedd y gwahaniaeth rhwng dymuniadau ac anghenion? A oedd anghenion a dymuniadau eich "teulu" chi yn wahanol i anghenion a dymuniadau "teuluoedd" eraill?

Dylai'r drafodaeth eich arwain i fyfyrwyr ar y ffaith fod gan bawb, er gwaethaf eu gwahaniaethau, anghenion tebyg, a bod gan bawb yr hawl i ddiwallu eu hanghenion mwyaf sylfaenol – goroesi, datblygu a diogelwch. Yn aml, yn anffodus, mynd yn alltud yw'r unig ffordd o wneud hyn. Mae'r dewisiadau yr ydym yn eu gwneud yn debyg iawn i ddewisiadau pobl o wlad wahanol neu gefndir diwylliannol gwahanol.

(20 mun)

- Ar ddiwedd y sesiwn, er mwyn galluogi pobl ifanc i gymharu eu syniadau â realiti, gall yr athro ddangos y wefan [Landed in Italy – Can refugees and migrants begin again?](#), sy'n cyflwyno rhai o hanesion mudwyr yn cyrraedd yr Eidal mewn cwch.

Gall yr athro hefyd gynnwys yr erthygl hon o'r *Guardian*, sy'n dangos lluniau o'r eiddo yr oedd ffoaduriaid o Syria wedi eu cludo gyda nhw: "Passport, lifejacket, lemons: What Syrian refugees pack for the crossing to Europe" www.theguardian.com/world/ng-interactive/2015/sep/04/syrian-refugees-pack-for-the-crossing-to-europe-crisis

Cafodd yr erthygl hon ei hysbrydoli gan ddeunyddiau hyfforddi Uchel Gomisiynydd y Cenhedloedd Unedig dros Ffoaduriaid.

Telerau defnyddio

Hawlfraint © Oxfam GB

Gallwch ddefnyddio lluniau a gwybodaeth berthnasol yn yr adnodd hwn i ddibenion addysgol yn eich sefydliad addysgol. Bob tro y byddwch yn ei defnyddio, rhaid i chi gydnabod y ffotograffydd sy'n cael ei enwi ar gyfer y ddelwedd honno, ynghyd ag Oxfam. Ni chewch ddefnyddio'r delweddau na'r wybodaeth berthnasol i ddibenion masnachol, nac y tu allan i'ch sefydliad addysgol. Mae'r holl wybodaeth sy'n gysylltiedig â'r delweddau hyn yn berthnasol i'r dyddiad a'r adeg y cafodd y gwaith prosiect ei gyflawni.